

Wat komt er op gemeenten af?

**En hoe kunnen we een effectievere
bijdrage leveren aan de klimaatdoelen?**

BALV

1 december 2023

Verhoogde klimaatdoelstelling nog niet in zicht

Klimaatdoel 2030

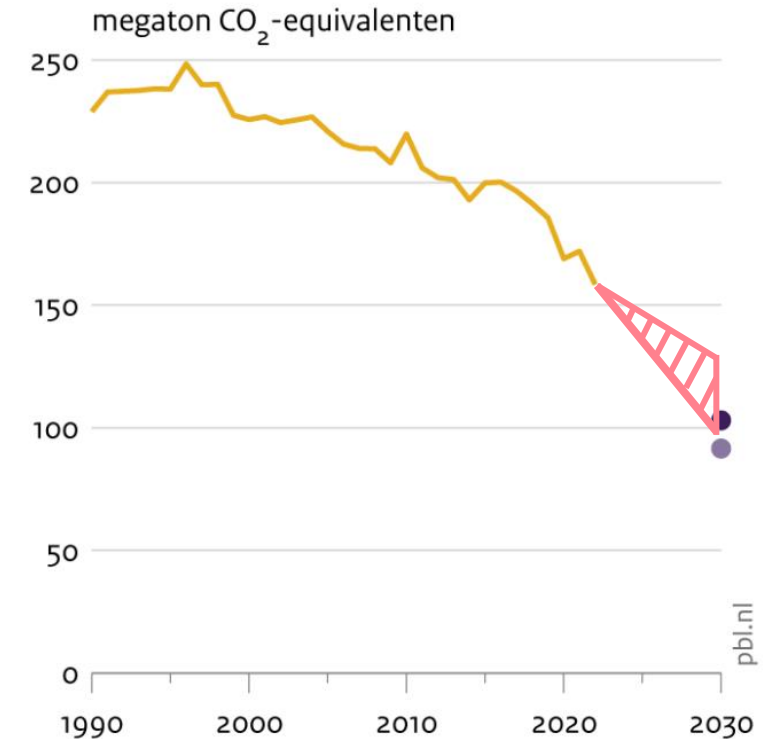
- 2019: Klimaatakkoord: 49 % reductie
- 2021: EU / Coalitieakkoord: 55% reductie

Nieuwste prognose (KEV 2023)

- 51,5 % reductie in 2030 t.o.v. 1990
  - Bandbreedte 46-57%
- Prognose valt gunstiger uit dan vorig jaar door extra inzet Rutte IV, maar nog steeds niet voldoende

Om de doelen te halen moet Nederland er nog een schep bovenop doen

Realisatie

Prognose broeikasgasuitstoot PBL KEV 2023

Doel van deze verkenning

- Toekomstige inzet van nieuwe regeringscoalitie op klimaat onzeker
- Als gemeenten zetten wij ons blijvend voor klimaat, leveringszekerheid en een rechtvaardig energiesysteem
- VNG verkent daarom met de leden hoe wij onze inzet effectiever vorm kunnen geven en zo een optimale bijdrage leveren aan de energietransitie
- Daarbij kijken we ook wat we van het Rijk verwachten, zodat gemeenten hier effectief invulling aan kunnen geven

Agenda vandaag

Presentatie (25 min)

- Wat komt er op gemeenten af?
- Ideeën bijdrage klimaatopgave

Werksessie (35 min)

- Jullie inbreng: wel of geen rol voor de provincie?

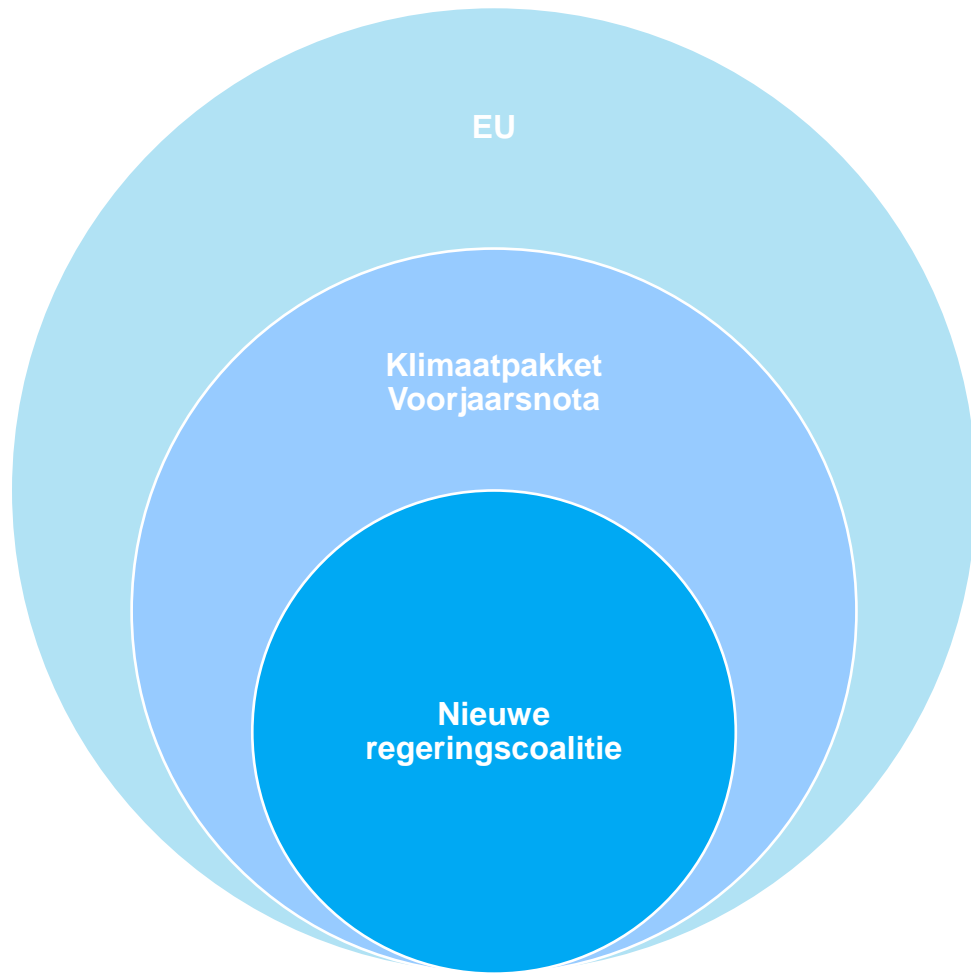

1. Wat komt er op gemeenten af?

Overzicht van de belangrijkste ontwikkelingen

Ontwikkelingen met impact op gemeenten

Abstractieniveau vaak nog te hoog

- Veel plannen vanuit de Green Deal / FitFor55 & RePowerEU, maar uitwerking op landelijk en gemeentelijk niveau nog veelal onbekend.

Voorjaarsnota & overig beleid

- Extra VTH-taken voorzien voor gemeenten (normering via energiebesparingsplicht, zon op bedrijfsdaken, uitfaseren slechte labels huurwoningen en utiliteitsgebouwen)
- Meer nadruk op strategisch RO-beleid (ruimtelijke inpassing energiesysteem)
- Toenemende rol in ontwikkeling decentrale energie-infrastructuur & publieke warmtenetten.
- Grotere regierol warmtetransitie & regionale samenwerking

Nieuwe regeringscoalitie

- Grote verschillen tussen links en rechts

**2. Waar zijn kansen om als gemeenten
een effectievere bijdrage te leveren?**

En wat is daarvoor nodig?

Doorlopen proces

Met als doel:

1. Richting gemeenten

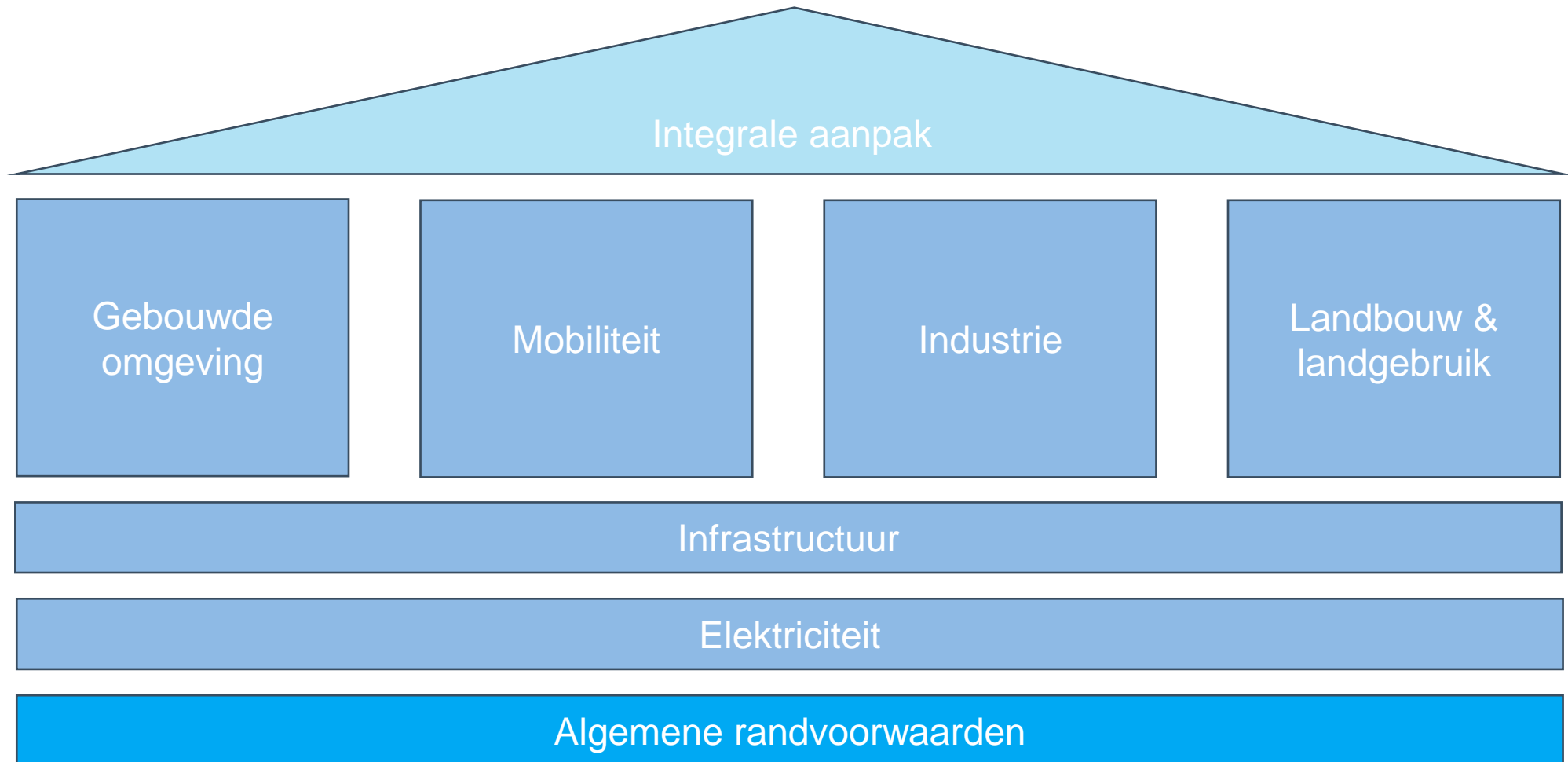
- Beeld waar VNG komend jaar op moet inzetten om gemeenten optimaal te ondersteunen (Actieplan VNG)

2. Richting Rijk

- Lobbypunten & basis voor onderhandeling nieuwe coalitie over inzet gemeenten

Inbreng van de leden en VNG op de volgende thema's

Steeds meer naar een integrale aanpak

CO₂-reductie in onderdeel van bredere transitie naar een duurzame samenleving (waaronder circulaire economie)

- Holistische blik op basis van publieke belangen
- Ruimte staat centraal
  - Ruimte is één van de meest beperkende factoren. Gemeenten hebben hierin een leidende rol.
  - Alle overheden stellen een meer gebiedsgerichte benadering centraal.
  - Ruimtelijke inpassing energietransitie in relatie tot alle andere ruimtelijke claims

Inbreng: samenvatting per thema

Gebouwde omgeving

- Focus ligt op effectiever invulling geven aan bestaande regierol. Alleen nieuwe taken en verantwoordelijkheden die hier direct aan bijdragen.
- Wie neemt verantwoordelijkheid voor regie op verduurzaming bedrijven?

Elektriciteit

- Waarmaken RES-bod in de realisatiefase. RES-doelstelling voor 2030 niet verhogen of schrappen.

Infrastructuur

- Professioneel en planmatig sturen op ontwikkeling en ruimtelijke inpassing van nieuwe energiesysteem. Hebben gemeenten een rol in de ontwikkeling van het lokale energiesysteem?

Mobiliteit

- Van verkokerde visies op klimaat én op bereikbaarheid naar één integrale aanpak op de duurzame toegang tot voorzieningen. Dit vergt niet zozeer nieuwe taken, maar wel betere instrumenten.

Industrie

- We missen een toekomstvisie voor de industrie. Moeten gemeenten actief de verduurzaming van de industrie (Cluster 6) stimuleren en vervuilende bedrijven ontmoedigen? Behoeftte aan aanvullend instrumentarium.

Landbouw & landgebruik

- Willen gemeenten een rol pakken in de verduurzaming van deze sector (naast provincies en Rijk)?

Algemene Knelpunten

Context bij landelijke gemeenten is anders: meer handvatten

Uitvoeringscapaciteit is centrale bottleneck voor gemeenten

- Centrale sturing van Rijk is nodig: Human capital agenda en actieplan

Teveel verschillende regelingen (SPUKs) met elk eigen voorwaarden

- Meer vrijheid & vertrouwen (schouder aan schouder)

Landelijk narratief en gevoel van urgentie

Betrouwbare overheid en planbare opgave

- Aanpak over coalities heen

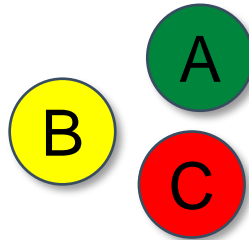
Aan de slag!

Hoe kunnen we een aanvullende of effectievere bijdrage leveren aan de energietransitie?

Iedere poster heeft een aantal stellingen

Ben je het hiermee:

- A. eens,
- B. gedeeltelijk eens of
- C. oneens

Geef ook een **positieve stem** als je vindt dat gemeenten een rol kunnen oppakken, mits het Rijk voldoet aan bepaalde **voorwaarden** (zoals middelen of instrumentarium).
Daar kan VNG zich dan voor gaan inzetten.

Werkvorm

We werken in 3 rondes van 10 minuten (6 posters)

- A. Plak eerst individueel je stickers bij de stellingen (5 min)
- B. Bespreek dan met elkaar de stellingen en probeer samen tot een beeld te komen over de gemeentelijke inzet binnen de sector. Schrijf dit op de posters (5 min)

Het tweede deel van de poster bevat een eerste verdieping o.b.v. van eerdere gesprekken met gemeenten. Je kunt hier ook stickers bij plakken (eens / oneens).

3. Afronding

Dank jullie wel!

Heb je nog ideeën achteraf?
Mail ze naar ivo.vanzon@vng.nl